

Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers

GEWONE ZITTING 1992-1993 (*)

18 MEI 1993

WETSVOORSTEL

**houdende wijziging van de
procedures tot echtscheiding**

AMENDEMENTEN

N° 139 VAN DE HEER STANDAERT

Art. 23

Het 2° vervangen door wat volgt :

« 2°. *Er wordt een zevende lid toegevoegd, luidend als volgt :*

« *Onverminderd artikel 931, tweede lid, moeten de kinderen ouder dan 12 jaar worden gehoord.*

De voorzitter van de rechtbank of de rechter die het ambt van voorzitter waarneemt, duidt daartoe een deskundige aan die het kind zal moeten horen binnen de maand na zijn aanwijzing.

Het kind dient gehoord te worden buiten de tegenwoordigheid van de partijen.

De deskundige brengt verslag uit bij de rechter binnen de maand nadat het kind werd gehoord. Er wordt hiervan geen proces-verbaal opgesteld.

De voorzitter van de rechtbank of de rechter die het ambt van voorzitter waarneemt kan niettemin beslissen dat kinderen jonger dan twaalf jaar dienen te worden gehoord zo hij oordeelt op basis van de feitelijke gegevens dat zij de jaren des onderscheids hebben bereikt. » »

Zie :

- 545 - 91 / 92 (B.Z.) :

- N° 1 : Wetsvoorstel van de heer Ylieff c.s.
- N° 2 tot 8 : Amendementen.

(*) Tweede zitting van de 48e zittingsperiode.

Chambre des Représentants de Belgique

SESSION ORDINAIRE 1992-1993 (*)

18 MAI 1993

PROPOSITION DE LOI

**modifiant les procédures
en divorce**

AMENDEMENTS

N° 139 DE M. STANDAERT

Art. 23

Remplacer le 2° par ce qui suit :

« 2°. *Il est ajouté un septième alinéa, libellé comme suit :*

« *Sans préjudice de l'article 931, deuxième alinéa, les enfants âgés de plus de 12 ans doivent être entendus.*

Le président du tribunal ou le juge qui en exerce les fonctions désigne à cet effet un expert qui devra entendre l'enfant dans le mois de sa désignation.

L'enfant doit être entendu hors la présence des parties.

L'expert fait rapport au juge dans le mois de l'audition de l'enfant. Il n'en est pas dressé procès-verbal.

Le président du tribunal ou le juge qui en exerce les fonctions peut toutefois décider que les enfants âgés de moins de 12 ans doivent être entendus, s'il juge sur la base de données factuelles qu'ils ont atteint l'âge de raison. » »

Voir :

- 545 - 91 / 92 (S.E.) :

- N° 1 : Proposition de loi de M. Ylieff et consorts.
- N°s 2 à 8 : Amendements.

(*) Deuxième session de la 48e législature.

N° 140 VAN DE HEER STANDAERT

Art. 36

Aan dit artikel, dat 1° wordt, een als volgt luidend 2° toevoegen :

« 2°. Artikel 1290 van hetzelfde Wetboek wordt aangevuld met een als volgt luidend derde lid :

« *Evenzo moet hij vorderen dat de kinderen ouder dan 12 jaar worden gehoord.*

Daartoe wijst hij een deskundige aan die het kind zal moeten horen binnen de maand na zijn aanwijzing.

Het kind dient gehoord te worden buiten de tegenwoordigheid van de partijen.

De deskundige brengt verslag uit bij de rechter binnen de maand dat het kind werd gehoord. Er wordt hiervan geen proces-verbaal opgesteld.

De voorzitter van de rechtbank of de rechter die het ambt van voorzitter waarneemt kan niettemin beslissen dat kinderen jonger dan twaalf jaar dienen te worden gehoord zo hij op basis van de feitelijke gegevens oordeelt dat zij de jaren des onderscheids hebben bereikt. » »

VERANTWOORDING

Deze amendementen sluiten aan bij artikel 12 van het Verdrag inzake de rechten van het kind dat goedgekeurd is bij wet van 25 november 1991. Kinderen die het oordeel des onderscheids bereikt hebben moeten gehoord worden in de echtscheidingsprocedure vóór een beslissing genomen wordt die ook hen betreft.

Sommige bepalingen van ons recht voorzien al in de mogelijkheid kinderen te horen (zie bijvoorbeeld artikel 1237bis, § 4 van het Gerechtelijk Wetboek). Als het gaat om een echtscheiding door onderlinge toestemming moeten de echtgenoten vooraf een overeenkomst sluiten over het bestuur over de persoon en over de goederen van de kinderen en het recht van bezoek (Gerechtelijk Wetboek, artikel 1288, 2°). De wet schrijft echter niet voor dat de kinderen moeten gehoord worden. Ingeval van echtscheiding op grond van bepaalde feiten of feitelijke scheiding kan de rechter, in het kader van de voorlopige maatregelen, de procureur des Konings verzoeken inlichtingen in te winnen betreffende de zedelijke en stoffelijke toestand van de kinderen (Gerechtelijk Wetboek, artikel 1280). De rechter kan eveneens een beroep doen op algemene bepalingen (bijvoorbeeld met betrekking tot het getuigenverhoor), maar de plicht om kinderen in alle gevallen te horen is niet wettelijk voorgeschreven.

Ons voorstel is dat kinderen ouder dan twaalf jaar moeten gehoord worden in echtscheidingszaken. Twaalf jaar is de leeftijd waarop het kind de basisschool verlaat en in de verschillende levensbeschouwelijke visies de rituelen van intrede in de wereld van de volwassenen achter de rug heeft. Jongere kinderen kunnen gehoord worden als ze de jaren des onderscheids bereikt hebben (over dat criterium bestaat al veel rechtspraak en rechtsleer).

De taak om het kind te horen zal toegewezen worden aan een deskundige (bij voorkeur psychologen).

L. STANDAERT

N° 140 DE M. STANDAERT

Art. 36

A cet article, qui devient le 1°, ajouter un 2°, libellé comme suit :

« 2°. L'article 1290 du même Code est complété par un troisième alinéa, libellé comme suit :

« *Il ordonne également que les enfants de plus de 12 ans soient entendus.*

Il désigne à cet effet un expert qui entendra l'enfant dans le mois de sa désignation.

L'enfant doit être entendu hors la présence des parties.

L'expert fait rapport au juge dans le mois de l'audition de l'enfant. Il n'en est pas dressé procès-verbal.

Le président du tribunal ou le juge qui en exerce les fonctions peut toutefois décider que les enfants âgés de moins de 12 ans doivent être entendus, s'il juge sur la base de données factuelles qu'ils ont atteint l'âge de raison. » »

JUSTIFICATION

Ces amendements se situent dans le droit fil de l'article 12 de la Convention relative aux droits de l'enfant, qui a été approuvée par la loi du 25 novembre 1991. Les enfants capables de discernement doivent être entendus dans le cadre de la procédure en divorce avant qu'une décision soit prise à leur sujet.

Certaines dispositions de notre droit prévoient d'ores et déjà la possibilité d'entendre des enfants (cf. l'article 1237bis, § 4, du Code judiciaire). S'il s'agit d'un divorce par consentement mutuel, les époux doivent au préalable conclure une convention concernant l'administration de la personne et des biens des enfants et le droit de visite (Code judiciaire, article 1288, 2°). La loi ne prescrit toutefois pas que les enfants doivent être entendus. En cas de divorce pour cause déterminée ou de séparation de fait, le juge peut, dans le cadre des mesures provisoires, demander au procureur du Roi de prendre des renseignements concernant la situation morale et matérielle des enfants (Code judiciaire, article 1280). Le juge peut également invoquer des dispositions générales (par exemple en ce qui concerne l'audition des témoins), mais la loi ne l'oblige pas à entendre les enfants dans tous les cas.

Nous estimons quant à nous que les enfants âgés de plus de douze ans doivent être entendus dans les affaires de divorce. Cet âge est celui auquel l'enfant quitte l'école primaire et a accompli, quel que soit le milieu philosophique dans lequel il évolue, les rituels qui lui permettent d'accéder au monde des adultes. Les enfants moins âgés peuvent être entendus s'ils sont capables de discernement (ce critère a fait l'objet d'une jurisprudence et d'une doctrine abondantes).

La tâche d'entendre l'enfant sera confiée à un expert (de préférence un psychologue).